

Bewegen als Medicijn

Bewegen is gezond!

Bewegen is gezond voor alle leeftijdsgroepen. Het gaat daarbij zowel om activiteiten gericht op uithoudingsvermogen als om kracht. Dit principe is breed gedragen en wordt beschouwd als een cruciaal onderdeel van een gezonde leefstijl.

In januari 2018 voldeed 54% van de Nederlandse bevolking niet aan de beweegrichtlijn¹ en had 58% van de Nederlandse bevolking een chronische aandoening.

1. Bron: Nivel, Zorgregistraties eerstelijns

Wat is EIM?

EIM is de afkorting van 'Exercise is Medicine', ofwel 'Bewegen als medicijn'. Bewegen is de enige effectieve behandeling die leidt tot verbetering van fysieke fitheid, ook wel duuruithoudingsvermogen genoemd, en wordt uitgedrukt in zuurstofopnamecapaciteit (VO₂).

Waar komt het vandaan?

De term EIM komt uit de Verenigde Staten (www.exerciseismedicine.org) en heeft in Europa een zusterorganisatie: European Initiative in Exercise is Medicine (EIEIM). De Vereniging voor Sportgeneeskunde (VSG) is aangesloten bij het EIEIM en heeft het initiatief genomen om in Nederland een multidisciplinair National Center EIM op te zetten.

Wat kun je ermee? Wat beoogt het?

Doel van het wereldwijde initiatief is om bewegen een standaard onderdeel te laten zijn van een medische behandeling. Daarmee wordt beoogd om te komen van 'ziekte en zorg' naar 'gezondheid en gedrag'; een impuls richting gezonde leefstijl!

Fysieke fitheid blijkt een sterke en onafhankelijke voorspeller te zijn voor de kwaliteit van leven en voor ziekte- en sterftecijfers. Dat geldt zowel voor gezonde volwassenen als voor volwassenen met een chronische aandoening. Fysieke fitheid lijkt een betere voorspeller te zijn dan de klassieke risicofactoren, zoals roken, hypertensie, hypercholesterolemie en Diabetes Mellitus type 2. Fitheid is daarmee van grote waarde bij medische besluitvorming: 'De juiste zorg op de juiste plaats!'

What's new?

We wisten toch al dat beweging goed is voor een mens! Dat klopt. Relatief nieuw is dat het verbeteren van de fysieke fitheid ook een positief effect lijkt te hebben op

diverse chronische, oncologische aandoeningen, psychische aandoeningen en vermindering geeft van op complicaties rond grote chirurgische ingrepen.

Waarom nú deze boodschap?

Met de toenemende inactiviteit en de stijging van aantal mensen met 1 of meer chronische aandoeningen en daarmee de zorgkosten is het tijd voor een goedkope en effectieve therapie.

Wat is de rol van de sportarts? 'Voor bewegen als medicijn, moet u bij de sportarts zijn'

De sportarts heeft als nieuw erkend medisch specialist sinds 2014 een belangrijke rol. Voormalig minister Schippers (VWS) beschreef het als volgt: 'Sportartsen onderscheiden zich van anderen door hun grote expertise en specifieke kennis van het effect van sporten en bewegen op de gezondheid'. 'De erkenning is daarom ook van grote toegevoegde waarde voor de kwaliteit van zorg voor chronisch zieken en iedereen die sport of beweegt. De mono- en multidisciplinaire toepassing van de kennis van de sportarts is een verrijking voor de beweegzorgketen en geldt als medisch specialistische aanvulling op de expertise van andere zorgprofessionals, zoals de huisarts, fysiotherapeut (bewegingsapparaat), orthopedisch chirurg, cardioloog, longarts en de revalidatiearts.

'Sportarts is medisch specialist beweegzorg'

De sportarts heeft een unieke kwaliteit en positie binnen de beweegzorg. Sportartsen hebben naast kennis van diagnostiek en behandeling van het houding- en bewegingsapparaat expertise op het gebied van inspanningsdiagnostiek en kunnen adviseren rondom gepersonaliseerde beweeginterventies bij complex fysieke vraagstukken.

Waarom is EIM belangrijk?

- EIM levert een positieve bijdrage aan de kwaliteit van leven, gezondheid en levensverwachting
- EIM levert een doelmatige, effectieve en kostenefficiënte bijdrage aan de gezondheidszorg bij mensen met chronische aandoeningen, kanker, en perioperatieve risicoreductie bij grote vaat-, buik-, oncologische en/of orthopedische ingrepen zoals gewrichtsvervangingen.

Feit

Een gemiddeld tot goede conditie bij mensen met een chronische aandoening is geassocieerd met een verlaging van het overlijdensrisico:

- *50-70% vermindering bij diabetes type 2,
- *35-75% bij hart- en vaatziekten,
- *55-83% bij kanker en
- *41-55% bij gezonde ouderen².
- Better in, better out! EIM is bewezen effectief bij perioperatief beleid.

2. Bron resp.: Diabetes Care 2020, Sports medicine 2018, Obesity 2017, J Gerontol A Biol Sci Med Sci 2009)

MEDISCH SPECIALISTISCHE BEWEEGZORG

BEWEGEN ALS MEDICIJN

1

TRAINING KRACHT EN
UITHOUDINGSVERMOGEN VOOR
IEDEREEN

2

VERBETERING
• KWALITEIT VAN LEVEN
• GEZONDHEID
• LEVENSVRWACHTING

3

DOELMATIGE BIJDRAGE
GEZONDHEIDSZORG
CHRONISCHE AANDOENINGEN

INDICATIES MEDISCH SPECIALISTISCHE BEWEEGZORG

- UITBLIJVEN HERSTEL FYSIEKE FITHEID ONDANKS BEWEEGZORG EERSTELIJK
  - ADL
  - WERK
  - SPORT
- AFWIJKEND BELOOP BEWEEGZORG EERSTELIJK
  - ONBEGREPEN DYSPNOE
  - ASPECIFIEKE THORACALE KLACHTEN
  - AANHOUDENDE VERMOEIDHEID
  - BEWEGINGSANGST
- COMPLEXITEIT ZORGVRAAG
  - BEPERKENDE CO-MORBIDITEIT
  - (POTENTIËLE) BIJWERKINGEN/ NEVENSCHADE BEHANDELING
- INDIEN MEERVOUDIG COMPLEX: MEDISCH SPECIALISTISCHE REVALIDATIEZORG

INHOUD PROGRAMMA

ANAMNESE EN LICHAAMELIJK
ONDERZOEK (INCL. SCREENING
BEWEGINGSAPPARAAT)

INSPANNINGSDIAGNOSTIEK T.B.V.
• RISICOANALYSE
• BEPALEN OORZAAK BEPERKING
• VASTSTELLEN BELASTBAARHEID
• PROGNOSE

BEHANDELPLAN
• GEPERSONALISEERDE
BEWEEGINTERVENTIE
• VOEDINGSADVIES

EVALUATIE EN ZO NODIG
BIJSTELLEN BEHANDELPLAN

